

Η διαπραγμάτευση Τσίπρα - Βαρουφάκη αποσκοπούσε στην οριακή βελτίωση όρων της αστικής πολιτικής και όχι στην ανατροπή της

Δημήτρης Γρηγορόπουλος

Το βασικό επιχείρημα της αστικής τάξης της χώρας μας και των κομμάτων της κατά της εξόδου απ' την Ευρωζώνη και την ΕΕ είναι η ακατάσχετη κινδυνολογία και καταστροφολογία: Η πεποίθηση ότι δεν υπάρχει εναλλακτική πρόταση για την έξοδο ή ότι η οποιαδήποτε εναλλακτική πρόταση είναι ισοδύναμη της καταστροφής.

Παραλλαγή αυτής της φιλολογίας είναι η αιτίαση, προερχόμενη κυρίως απ' το συντηρητικό πολιτικό στρατόπεδο, ότι η νεόκοπη κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ δεν είχε plan B, αλλά ότι ακολουθούσε μian αλόγιστη πολιτική παραπλάνησης (μπλόφας) των δανειστών, χωρίς να διατυπώνεται, αλλά να πλανάται η απειλή εξόδου της Ελλάδας απ' το ευρώ. Βάσει της «θεωρίας των παιγνίων» υποτίθεται ότι η ηγεσία των Βρυξελλών φοβούμενη τις αλυσιδωτές αντιδράσεις από ένα τέτοιο πολιτικό στοίχημα, θα ικανοποιούσε τις διεκδικήσεις της συριζαϊκής κυβέρνησης.

Στη βάση της πράξης διαψεύστηκε πανηγυρικά η αυταπάτη της αλλαγής «διά της μπλόφας» της αντιλαϊκής πολιτικής της ΕΕ, αυταπάτη που αποτελούσε τον τελευταίο εκφυλισμένο κρίκο του ευρωκομμουνιστικού ιδεολογήματος της «Ευρώπης των λαών». Απεναντίας όμως αποκαλύφθηκε ότι υπήρχε plan B (plan X επονομάστηκε απ' την κομπανία Βαρουφάκη). Οι δηλώσεις του Βαρουφάκη και του βασικού του συνεργάτη Τ. Γκαλμπρέιθ, όπως τις εκθέτει σε συνεντεύξεις του και στο βιβλίο του «Καλώς όρισε στη μαρτυρική αρένα» (Εκδόσεις Πατάκη) αποδεικνύουν ότι δεν επρόκειτο για σοβαρό εγχείρημα με την απαιτούμενη υποδομή, το αναγκαίο επιτελείο ειδικών, την απαιτούμενη επικοινωνία και ανάδραση με την ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ και τη διαπραγματευτική ομάδα του.

Το άλλοθι της συριζαϊκής προπαγάνδας για την «ηρωική» ήττα του ΣΥΡΙΖΑ από συντριπτικά υπέρτερες δυνάμεις αποτελεί μύθευμα. Επειδή όντως αποκλειόταν η αλλαγή πολιτικής της ΕΕ, η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ θα είχε τη δυνατότητα, αν είχε και τη βούληση ν' ακολουθήσει μια φιλολαϊκή πολιτική, αν:

επεξεργαζόταν συστηματικότερα και ενδεδειγμένα ένα σχέδιο εξόδου, εξασφάλιζε εναλλακτικά διεθνή ερείσματα με ευνοϊκότερους όρους και το κυριότερο, αν αξιοποιούσε αγωνιστικά τη γενναιόδωρη υποστήριξη που του παρέσχε ο λαός, παρά την απaráδεκτη συμφωνία της 20ής Φλεβάρη, στην κοσμοβριθή συγκέντρωση της 5ης Ιουλίου και στο δημοψήφισμα με το θριαμβευτικό 62%.

Προφανώς, ήθελε να αποφεύγει τη ρήξη με την ΕΕ και περιοριζόταν στην επίτευξη μιας κάπως λιγότερο οδυνηρής συμφωνίας, όπως αποδεικνύει η αντιπρόταση Τσίπρα των 477 σελίδων, που οριακά διαφοροποιόταν απ' τη σχετική πρόταση Γιούνκερ.

Κατά τις ομολογίες των Βαρουφάκη - Γκαλμπρέιθ, το σχέδιο X δεν πρόβλεπε έξοδο απ' το ευρώ, αλλά αμυντικά μέτρα, ώστε να αντέξει η οικονομία της χώρας στην περίπτωση επίθεσης των δανειστών με αιχμή του δόρατος την ΕΚΤ και να αποτραπεί η πτώχευση της οικονομίας με έξοδο απ' το ευρώ.

Σύμφωνα με τα λεγόμενα του Γκαλμπρέιθ η ομάδα του είχε εκπονήσει το plan X στις αρχές Μαΐου. Ιδιαίτερη σημασία έχει η δήλωσή του ότι το σχέδιο δεν ήταν ολοκληρωμένο. Επρόκειτο για το αρχικό στάδιο του σχεδίου X. «Είχαμε κάνει ό,τι μπορούσαμε», γράφει. «Το επόμενο στάδιο ήταν να συγκληθούν

ομάδες εργασίας σε ολόκληρη την κυβέρνηση, ώστε να βρίσκονται σε ετοιμότητα» (Καθημερινή, 10/7).

Το σχέδιο, σ' αυτή την αρχική μορφή του, περιλάμβανε: κήρυξη έκτακτης ανάγκης, εθνικοποίηση των τραπεζών και της ΤτΕ, υιοθέτηση ενός παράλληλου συστήματος πληρωμών, αθέτηση πληρωμών στην ΕΚΤ, ετοιμότητα των Ενόπλων Δυνάμεων για την τήρηση της τάξης. Τέλη Ιουνίου οι δανειστές προχωρούν σε οικονομικό πραξικόπημα κατά της Ελλάδας με μοχλό την ΕΚΤ, η οποία αρνείται ν' αυξήσει τον ΕΛΑ επιβάλλοντας ασφυξία στην οικονομία της χώρας, που ήδη είχε εξαντλήσει τ' αποθεματικά της, αρνούμενη νέο δανεισμό και το νέο μνημόνιο που αυτός συνεπαγόταν. Ο Βαρουφάκης, συνεπής μέχρι τέλους στη θεωρία των παιγνίων, συνιστά στον Τσίπρα να μην προχωρήσει στην έκδοση ΠΝΠ για τη νομοθέτηση των κεφαλαιακών ελέγχων (capital controls) στοιχηματίζοντας (τζογάροντας) την πτώχευση της ελληνικής οικονομίας, προ της οποίας ορρωδώντας η ΕΕ για τις αλυσιδωτές αντιδράσεις συνολικά στο χώρο της, θα υποχωρούσε τελικά προσφέροντας μια παραδεκτή για την ελληνική κυβέρνηση λύση, χωρίς να διακυβεύεται η παραμονή της στο ευρώ.

Όμως το στοίχημα του Βαρουφάκη (τζογάρισμα της πτώχευσης - υποχώρηση της ΕΕ) δεν είχε καμιά πιθανότητα ευόδωσης λόγω του συντριπτικού συσχετισμού υπέρ ΕΕ, του μη αποκλεισμού της «δοκιμαστικής» εξόδου απ' την ΕΕ της Ελλάδας, της μη εξασφάλισης εναλλακτικής διεθνούς υποστήριξης της χώρας. Και κυρίως επειδή όμως ομολογούν οι Βαρουφάκης - Γκαλμπρέιθ, το σχέδιο Χ δεν είχε αναβαθμιστεί σε επεξεργασμένο σχέδιο δράσης της κυβέρνησης, σε περίπτωση που η ΕΕ θα μετερχόταν τον οικονομικό εκβιασμό ή η χώρα εξωθούνταν εκτός ευρωζώνης. Περιδεής η κυβέρνηση απ' τα capital controls κατέφυγε στον τακτικισμό του δημοψηφίσματος, βέβαιη ούσα για την υπερψήφιση απ' τον ταλαιπωρημένο λαό της πρότασης των δανειστών, ετυμηγορία που θα αξιοποιούσε ως άλλοθι για την άνευ όρων συμμόρφωσή της στα κελεύσματά τους.

Απ' την κριτική διασταύρωση γεγονότων και αφηγήσεων συνάγονται σημαντικές διαπιστώσεις για τη ρήξη και έξοδο από Ευρωζώνη και ΕΕ, που αποτελούν τη λυδία λίθο της αντικαπιταλιστικής πρότασης:

Πρώτο: Δεν πρέπει να αγνοούμε τις ενδοκαπιταλιστικές αντιθέσεις, αλλά να τις αξιοποιούμε, χωρίς να ταυτιζόμαστε με την «προοδευτική» πλευρά τους (τυπικό γνώρισμα του ρεφορμισμού - ομορτισμού). Ακόμη και στα ηγετικά στρώματα της ΕΕ υπάρχουν αντιτιθέμενες απόψεις για τη χώρα μας με πιο χαρακτηριστική την τάση Σόιμπλε, που τάσσεται υπέρ της αποπομπής της Ελλάδας απ' την Ευρωζώνη. Αποδραματοποιείται έτσι εν μέρει τουλάχιστον η βεβαιότητα της λυσσαλέας αντίδρασης της ΕΕ στην έξοδο κράτους - μέλους. Με βεβαιότητα αποκλείεται η ανυπακοή κράτους - μέλους στη θεσπισμένη πολιτική της ΕΕ.

Δεύτερο: Σε ορισμένες περιπτώσεις, δεν αποκλείεται μια αστική τακτική αντικειμενικά να ευνοήσει μια προοδευτική πολιτική, ιδίως αν για τους δικούς της λόγους αυτή η τακτική ενεργοποιήσει το λαϊκό παράγοντα με ψευδοπροοδευτικό πρόσημο. Η μπλόφα Βαρουφάκη με το σχέδιο Χ (παράλληλο σύστημα πληρωμών, αθέτηση πληρωμών στην ΕΚΤ, εθνικοποίηση της ΤτΕ) παρά τη βούληση παραμονής στο ευρώ, θα μπορούσε να ευνοήσει την έξοδο, ενώ είναι ασαφές σ' αυτή την περίπτωση, αν μια χώρα μπορεί να παραμείνει και στην ΕΕ. Εξάλλου, η ενεργοποίηση του λαϊκού κινήματος υπό την αιγίδα του ΣΥΡΙΖΑ πριν τις 20 Φλεβάρη και στις 5 Ιούλη, θα μπορούσε, υπό άλλες ιστορικές συνθήκες, να διαφύγει απ' τη χειραγώγηση του ΣΥΡΙΖΑ και να αποτελέσει δύναμη αλλαγής, με ηγεμονία ριζοσπαστικών αντικαπιταλιστικών δυνάμεων.

Τρίτο: Ο λαϊκός παράγοντας και απ' τις «προοδευτικές» αστικές δυνάμεις χρησιμοποιείται ως υπομόχλιο και όχι ως βασικός μοχλός διεκδικήσεων στο εσωτερικό του έθνους - κράτους, αλλά και στην αρένα του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού, σε αντιδιαστολή με τις ριζοσπαστικές δυνάμεις, που κύριο όπλο τους αποτελεί το εργατολαϊκό κίνημα. Όμως και οι μετριοπαθείς διεκδικήσεις αστικών δυνάμεων εντός του έθνους - κράτους ή της καπιταλιστικής ολοκλήρωσης δεν ικανοποιούνται, έστω και αν χρησιμοποιούνται τα «ευφύεστερα» διαπραγματευτικά τεχνάσματα («θεωρία παιγνίων»). Και με την πληρέστερη μορφή της

και με καθολική στήριξη απ' την ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ, η τακτική Βαρουφάκη δεν θα τελεσφορούσε γιατί ειδικά στις καπιταλιστικές ολοκληρώσεις ισχύει καταλυτικά το δίκαιο του ισχυρού. Αλλά ακόμη και ισχυρά κοινωνικοπολιτικά κινήματα δεν έχουν καμιά τύχη απόσπασης κατακτήσεων στην ΕΕ, αφού η γραφειοκρατία των Βρυξελλών απροσπέλαστη στην πίεση των μαζών εφαρμόζει άτεγκτα το Δημόσιο Νομικό Σύμφωνο (3% έλλειμμα, 60% χρέος έναντι ΑΕΠ) ακόμη και εις βάρος κορυφαίων ευρωπαϊκών χωρών, όπως η Γαλλία και η Ιταλία. Γι' αυτό αποτελεί κραυγαλέα αυταπάτη η αντίληψη ότι είναι δυνατές σοβαρές κατακτήσεις από μια αριστερή πολιτική εντός της ΕΕ... μέχρι αποδείξεως του εναντίου. Η ασυμβατότητα είναι εξαρχής δεδομένη. Μοναδική ρεαλιστική σχέση μιας αριστερής ριζοσπαστικής δύναμης με την ΕΕ μπορεί να είναι η ρήξη και η αποδέσμευση απ' αυτήν.

Τέταρτο: Στον ολοκληρωτικό καπιταλισμό προσιδιάζει το υβρίδιο της κοινοβουλευτικο-δικτατορικής μορφής του αστικού κράτους. Κύρια αποστολή του είναι ο προσδιορισμός του εκάστοτε εχθρού, ώστε να δικαιολογείται ο υπεραυταρχισμός του για την «ασφάλεια» της άκρας εκμετάλλευσης. Η συρρίκνωση της αστικής δημοκρατίας συντελείται με έμμεσες μορφές ή με την κανονικοποίηση έκτακτων μέτρων.

Στο υπό εξέταση θέμα παρατηρήθηκαν ακραία αντιδημοκρατικά φαινόμενα: Η προσπάθεια αποτροπής του δημοψηφίσματος, με την εκβιαστική «γνωμοδότηση» της Μέρκελ ότι το όχι συνεπάγεται και έξοδο απ' την ΕΕ.

Η διακοπή του ΕΛΑ απ' την ΕΚΤ, που προκάλεσε ασφυξία στην ελληνική οικονομία.

Η λυσσαλέα υποστήριξη του ναι απ' όλα τα συστημικά στοιχεία με διασπορά πλαστών στοιχείων και εικόνων.

Η πραξικοπηματική πρωτοβουλία του Στουρνάρα, εν αγνοία της νόμιμης κυβέρνησης, για να δημιουργηθεί ένα «τείχος» προστασίας του ευρώ.

- Η πληροφορία του Γκαλμπρείθ ότι στο plan X προβλεπόταν και η χρήση στρατού για την τήρηση της τάξης επιβεβαιώνει την αστική κρατικιστική φύση του εγχειρήματος, με κίνδυνο μάλιστα και αυταρχικής εκτροπής.

Δημοσιεύθηκε στο ΠΡΙΝ, 17.7.2016